

Vertrouwelijk

Nadere toelichting bij beslisnota extra locatie asielopvang in Hoeksche Waard

Onderwerp	Extra locatie asielopvang in Hoeksche Waard.
Datum	9 augustus 2024
Zaaknummer	Z/24/242784
Document	878993

Toelichting

Doel toelichting

Deze toelichting is bedoeld als achtergrond bij het advies over een extra asielopvang in Hoeksche Waard. De toelichting geeft inzicht in de samenhang tussen de asielopvangprojecten en de aandachtspunten, risico's en kansen.

Vraag van het COA en het ministerie van J & V

Is gemeente HW bereid om voor een periode van 1 tot 2 jaar ruimte te bieden aan een extra opvanglocatie voor circa 500 of 1000 asielzoekers.

Met de komst van de spreidingswet zijn alle gemeenten in Nederland nu bezig opvangplekken te realiseren. Deze opvangplekken zijn echter pas beschikbaar over 1 tot 2 jaar. Tot die permanente plekken beschikbaar zijn zoekt het COA binnen Nederland circa 4000 tijdelijke opvang plekken, waarmee kan worden voldaan aan de verwachte instroom van dit jaar en volgend jaar en Ter Apel kan worden ontlast.

Om antwoord te kunnen geven op deze vraag is een heldere bestuurlijke keuze belangrijk, die bij kan dragen aan transparante communicatie over de verschillende projecten binnen de gemeente, de samenhang daarvan en wat het inwoners oplevert. Daarmee kunnen ook duidelijke afspraken gemaakt worden met COA, provincie en ministerie.

Huidige situatie

Binnen onze gemeente lopen nu 2 projecten voor asielopvang:

- de uitbreiding van het bestaande AZC in 's-Gravendeel van 400 naar 500 bedden. Gemeente heeft al eind 2022 hier goedkeuring op gegeven. De vergunningaanvraag loopt nu. Hierover organiseert het COA op 26 augustus een informatieavond voor inwoners;
- het tijdelijk plaatsen van een asielschip in de vluchthaven aan de Dordtsche Kil ter hoogte van het bestaande AZC. Het college heeft hierover besloten in april 2024.

COA heeft gemeente in juni 2024 gevraagd om ook ruimte te bieden aan:

- een noodopvang voor 430-480 of 1000 asielzoekers voor 1 tot 2 jaar op grond die eigendom is van de provincie Zuid-Holland. Provincie Zuid-Holland heeft per brief laten weten haar grond hiervoor beschikbaar te stellen;

Daarnaast wil het COA in het najaar van 2024 in gesprek met de gemeente over:

- verduurzaming van het huidige AZC en een bijbehorende bestuursovereenkomst met een looptijd van 15 jaar.

Overige opvang vluchtelingen en statushouders

Naast asielopvang, vangt gemeente Hoeksche Waard ook nog circa 400 Oekraïners op, op 2 gemeentelijke locaties (in en bij de voormalige gemeentehuizen in Piershil en Strijen) en verblijven circa 80 Oekraïense vluchtelingen bij particulieren.

Het project tijdelijke huisvesting Numansdorp is net gereedgekomen. 30% van deze woningen op een locatie aan de rand van Numansdorp is toegewezen aan statushouders. Andere locaties voor tijdelijke huisvesting zijn in verschillende stadia van ontwikkeling in Goudswaard, Mijnsheerenland en 2 in Oud-Beijerland. Op locatie De Lindenhoeve, in Oud-Beijerland is 50% van de woningen bedoeld voor statushouders. Op de overige locaties 30%, net als in Numansdorp.

In Oud-Beijerland start in september 2024 een kleinschalige woongemeenschap voor alleenstaande minderjarige vergunninghouders (statushouders). Het gaat hierbij om 14 jongeren tussen de 15 en 18 jaar die onder begeleiding gaan wonen aan de Wilhelminastraat 1.

Van november 2022 tot juli 2023 heeft de gemeente crisis noodopvang geboden aan 100 asielzoekers in De Lindenhoeve in Oud-Beijerland.

Koers gemeente Hoeksche Waard

Gemeente Hoeksche Waard heeft altijd haar verantwoordelijkheid genomen in het bijdragen aan en het realiseren van opvang van vluchtelingen:

- het terrein van het AZC in 's Gravendeel is al meer dan 30 jaar beschikbaar als locatie voor opvang van asielzoekers;
- al voor de spreidingswet van kracht werd hebben we voorzien in een ophoging van het aantal bedden op het AZC van 400 naar 500, waarmee we bijna voldoen aan de aantallen van de spreidingswet (550);
- HW was één van de eerste gemeenten die opvang voor Oekraïense vluchtelingen organiseerde in het voormalige gemeentehuis van Piershil;
- ook de extra opvang voor ontheemde Oekraïners in Strijen kwam moeiteloos op gang;
- in 2023 boden we nog eens noodopvang aan 100 asielzoekers in De Lindenhoeve in Oud-Beijerland;
- van de tijdelijke woningen die we op dit moment in meerdere dorpen realiseren is circa 30% voor statushouders en/of Oekraïners, ondanks het grote woning tekort voor eigen inwoners.

In gemeente Hoeksche Waard is het gebruikelijk (en afgesproken met de raad) dat er voor opening en/of uitbreiding van een opvanglocatie een uitgebreid consultatieproces wordt doorlopen met omwonenden/ inwoners, voorafgaande aan definitieve besluitvorming. Waarbij dus de eventuele geuite zorgen/ bezwaren worden meegewogen in het besluit.

R

Ervaringen

R

Gravendeel zijn veel voorzieningen aanwezig, zoals taalklassen, recreatieruimte, veel buitenruimte, gezondheidszorg etc. Ook is onderwijs voor kinderen geregeld.

[REDACTED] R

Ook de groepssamenstelling is van belang. [REDACTED] R

[REDACTED] Daar hebben we echter weinig invloed op.

Tijdelijk opvang

In juni 2024 heeft het COA in een vertrouwelijk gesprek gevraagd of gemeente Hoeksche Waard tijdelijke opvang toe wil staan op een locatie in eigendom van de provincie Zuid-Holland in de Hoeksche Waard.

In de eerste opzet is voorzien in 430 opvangplaatsen op de beoogde locatie (144 units met elk 3 personen) met de mogelijkheid op te schalen tot 160-170 units (480 opvangplaatsen).

1 augustus heeft het COA grondboringen gedaan om te beoordelen of er ook units in 2 bouwlagen mogelijk zijn. Dan verdubbelt het aantal opvangplaatsen.

De lengte van de opvang is nog onduidelijk. Er wordt nu gesproken over 1 jaar, in eerdere gesprekken was sprake van 2 jaar.

Gemeente heeft in eerste reactie op het vlekkenplan de volgende opmerkingen aan het COA gegeven:

- aanduiden dat gebouwen aan de randen in een kleur zijn passend bij omgeving. *COA heeft laten weten dat vanwege kosten dat lastig zal zijn. Wel kunnen ze voorzien in (de kleur van) een omheining die zorgt voor meer inpassing;*
- omdat de gedachte is dat locatie 'zelfvoorzienend' is, moeten er dus ook recreatie en voorzieningen (winkeltje) op het eigen terrein zijn. *NB: dat voorkomt niet dat bewoners van het terrein afgaan. Het verminderd wel kansen op verveling;*
- Risico is dat bewoners van het AZC over de smalle wegen gaan lopen of fietsen. Dat zal reacties oproepen. Bovendien rijdt hier groot landbouwverkeer. Tegelijkertijd lijkt het dat je direct tegenover locatie een wandellaantje oid zou kunnen creëren. Dat zou COA dan ook moeten duiden op tekening. *NB: COA heeft aangegeven geen mogelijkheden te zien om dat te realiseren (te ingewikkeld, kost teveel tijd).*

Daarnaast heeft gemeente in het eerste gesprek gevraagd om tegenprestaties van Rijk en provincie:

- [REDACTED] G
-
-
-
-

Deze tegenprestaties zijn in eerste instantie interessant voor de gemeente, niet direct voor de inwoners van de gemeente.

BIJLAGE **Stand van zaken per 7 aug 2024 asielschip en uitbreiding AZC**

Asielschip vluchthaven 's-Gravendeel

Als gemeente hebben wij in november 2023 toegezegd, tijdelijk, ruimte te kunnen bieden aan een asielschip. Locatie van het schip is de vluchthaven aan de Kilweg 53 in 's-Gravendeel, op loopafstand van het AZC aan de Kilweg 41. Het schip komt te liggen in het zuidelijke deel van de vluchthaven, ter hoogte van de steiger voor pleziervaart. Het schip kan maximaal 180 bewoners opvangen. Dat zullen voornamelijk volwassenen zijn. Het schip is niet geschikt voor (gezinnen met) kleine kinderen.

Communicatie

Op 16 mei organiseerden we een inloopbijeenkomst hierover. Ongeveer 80 bewoners bezochten deze avond. Gezien het feit dat eerst is gecommuniceerd dat het schip er tot het einde van het jaar zou liggen, is het van belang op redelijk korte termijn duidelijkheid te geven over of en wanneer schip komt, ook vanwege de informatieavond over uitbreiding op 26 augustus.

Als er duidelijkheid is over wanneer uitbreiding AZC gerealiseerd is (maart 2025?), is communicatief uit te leggen dat het schip er langer ligt dan december 2024, maar niet langer dan de enkele maanden waar eerder ook sprake van was als overbrugging.

Inmiddels is er een bestuursovereenkomst gesloten specifiek voor het asielschip (begin juli) die loopt tot 31 december 2024. De werkafspraken zijn ook door het college vastgesteld maar moeten nog worden ondertekend.

Gemeente behandelt een conceptverzoek van het COA voor het aanleggen van een asielschip (dd. 30 juni via mail en 10 juli via omgevingsloket). Eind juli¹ heeft gemeente een uitgebreide reactie aan COA gestuurd met alle aanpassingen die nodig zijn voor een goede vergunningaanvraag. Belangrijkste opmerkingen; de onderbouwing van diverse onderwerpen is te mager en de vergunningaanvraag is incompleet. Dit levert een vertraging op in de vergunningverlening van 3-4 weken (van medio oktober naar begin november). Om het schip op de beoogde ligplaats te laten aanmeren, is het bovendien nodig extra meerpalen te slaan en te baggeren op de benodigde diepte te krijgen. Het COA moet de procedure hiervoor bij Rijkswaterstaat nog starten. Onzeker is hoeveel tijd de procedure bij RWS en bij de Omgevingsdienst (advies op o.a. stikstof) precies in beslag gaat nemen.

Uitbreiding AZC

Eind 2022 is met het COA afgesproken dat de opvang verlengd kon worden met 5 jaar en het aantal opvangplaatsen in het AZC opgehoogd mag worden naar 500. Voorafgaand aan dat besluit heeft er een evaluatie plaatsgevonden met bewoners van 's-Gravendeel. Er werd een inloopbijeenkomst georganiseerd en er zijn verschillende spreekuren in 's-Gravendeel geweest. In juni 2022 kregen 4735 inwoners van 's-Gravendeel en omwonenden van de opvanglocatie daarover een brief. Ook via onder andere de gemeentelijke website, nieuwsbrief, gemeenterubriek in Het Kompas en social media is gevraagd naar ervaringen met de opvang. In totaal zijn 20 reacties ontvangen, het merendeel van de reacties was voor opvang. Er kwamen enkele verbeterpunten naar voren, waarvan een aantal is verwerkt in de aangepaste afspraken met het COA.

¹ 25 juli telefonisch en via samenvattende mail en 31 juli mail met opmerkingen in GO FLO (voorheen ruimtelijke onderbouwing).

Bestuursovereenkomst en afspraken

In de bestuursovereenkomst uit 2022 en de aanvullende werkafspraken liggen de afspraken met het COA vast. Dit gaat over de samenwerking tussen COA en onze samenleving, maar ook over veiligheid, zorg en onderwijs. Ook staat er in dat we alleenstaande minderjarige vreemdelingen en asielzoekers uit kansarme landen uitsluiten voor opvang in 's-Gravendeel. In 2022 zijn extra afspraken gemaakt over de mogelijkheid tot sluiting van de opvanglocatie door de gemeente in het geval van structurele en bovenmatige overlast. Om aan de spreidingwet te kunnen voldoen heeft het college in april 2024 besloten dat het aantal opvangplekken in het AZC opgehoogd mag worden tot 550.

Gemeente behandelt het conceptverzoek (dd. 27 juni via mail en 19 juli via omgevingsloket) van het COA voor het plaatsen van woonunits voor 100 extra opvangplekken (uitbreiding tot 500). 31 Juli heeft gemeente de GO FLO (voorheen ruimtelijke onderbouwing) met opmerkingen aan COA teruggestuurd voor aanpassingen. Belangrijkste opmerking; motivatie op sommige onderwerpen is onvoldoende. Voor de afgesproken planning heeft dat voorlopig nog geen gevolgen. Vergunningverlening blijft staan op begin november. Daarna heeft COA nog circa 3,5 maanden nodig voordat de units in gebruik kunnen worden genomen.

Communicatie

Op 26 augustus organiseert het COA nog een informatiebijeenkomst over de uitbreiding van het AZC. Tijdens die avond wordt informatie gegeven over de plaats waar de woonunits komen op het terrein en hoe de woonunits eruit komen te zien. Het COA is verantwoordelijk voor organisatie van en communicatie over deze avond. De gemeente faciliteert en is tijdens de avond vertegenwoordigd. Naar verwachting zullen tijdens deze avond ook vragen worden gesteld over het asielschip als niet voor die tijd over de stand van zaken wordt gecommuniceerd.

COA kan geen werkzaamheden voorafgaand aan de vergunning doen, omdat voor het plaatsen van de units grond-/graafwerk nodig is dat niet zonder vergunning mag worden uitgevoerd. Met deze planning hoopt het COA het grondwerk af te ronden voor de kerst, de units te plaatsen in januari en dan nog 2 maanden nodig te hebben voor het afwerken en woonklaar maken van de units.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

G Art. 5.1 lid 2 sub b

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de economische of financiële belangen van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen

N Art. 5.1 lid 2 sub i

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van het goed functioneren van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen

R Art. 5.2 lid 1

De informatie uit documenten betreft persoonlijke beleidsopvattingen. Onder persoonlijke beleidsopvattingen worden verstaan ambtelijke adviezen, visies, standpunten en overwegingen ten behoeve van intern beraad, niet zijnde feiten, prognoses, beleidsalternatieven, de gevolgen van een bepaald beleidsalternatief of andere onderdelen met een overwegend objectief karakter